

**SYLABUS**  
**DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2017-2020**  
(skrajne daty)

**1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE**

Nazwa przedmiotu/ modułu	<b>Najnowsze tendencje w nauczaniu języków obcych</b>
Kod przedmiotu/ modułu*	MSN2
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Wydział Filologiczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Filologii Germańskiej
Kierunek studiów	filologia germańska
Poziom kształcenia	studia pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr studiów	rok III, semestr 5 i 6
Rodzaj przedmiotu	specjalizacyjny, obowiązkowy
Język wykładowy	język niemiecki
Koordinator	dr hab. Krystyna Mihułka, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	

\* - zgodnie z ustaleniami na Wydziale

**1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS**

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt ECTS
5 i 6	45						150*		<b>7</b> (6 praktyki)

\* - liczba godzin praktyk dotyczy całego modułu „specjalizacja nauczycielska”

**1.2. Sposób realizacji zajęć**

- zajęcia w formie tradycyjnej
- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

**1.3 Forma zaliczenia przedmiotu /modułu (z toku)** (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)  
zaliczenie z oceną

**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Znajomość języka wykładowego co najmniej na poziomie B2.
--

**3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**

### 3.1 Cele przedmiotu/modułu

C1	Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu psychologii oraz różnymi teoriami uczenia się i nauczania języków obcych z uwzględnieniem problemów występujących w trakcie tych procesów na różnych etapach edukacyjnych.
C2	Zapoznanie studentów z psychologiczno-pedagogicznymi aspektami edukacji lingwistycznej dzieci oraz przebiegiem procesu akwizycji języka pierwszego i kolejnych w warunkach naturalnych i sztucznych. Kształtowanie u studentów umiejętności porównywania przebiegu akwizycji języka pierwszego i języków kolejnych u dzieci i u dorosłych.
C3	Zapoznanie studentów z miejscem kultury w nauczaniu i uczeniu się języka obcego oraz celami i założeniami nauczania interkulturowego. Rozwijanie u studentów umiejętności odpowiedniego doboru zadań (w zależności od zaawansowania językowego i wieku uczących się) sprzyjających rozwijaniu kompetencji interkulturowej u uczniów.
C4	Rozwijanie u studentów umiejętności diagnozowania specyficznych potrzeb uczniów, jak i doboru technik indywidualnej pracy z uczniem.
C5	Zapoznanie studentów z istotą interakcji nauczyciel-uczeń podczas lekcji języka obcego.
C6	Zapoznanie studentów z funkcjonowaniem systemu oświaty w Polsce.
C7	Rozwijanie u studentów umiejętności zaplanowania i przeprowadzenia lekcji języka niemieckiego, uwzględniając omawiane zagadnienia.

### 3.2 Efekty kształcenia dla przedmiotu/modułu (wypełnia koordynator)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
<b>EK_01</b>	Student rozpoznaje znaczenie dydaktyki języka obcego / metodyki nauczania języka obcego / glottodydaktyki oraz psycholingwistyki w relacji do innych nauk humanistycznych.	K_W01 NW_1, NW_3, NW_5
<b>EK_02</b>	Student nazywa i definiuje terminologię używaną w obrębie dydaktyki języka obcego / metodyki nauczania języka obcego / glottodydaktyki i psycholingwistyki, rozumie jej źródła oraz zastosowanie w pokrewnych dyscyplinach naukowych, w tym badaniach empirycznych w ich obrębie prowadzonych.	K_W02 NW_6
<b>EK_03</b>	Student charakteryzuje znaczenie dydaktyki języka obcego / metodyki nauczania języka obcego / glottodydaktyki w kontekście kształtowania i rozwoju uczniów objętych edukacją szkolną, uwzględniając przy tym ich różnorodność.	K_W09 NW_2, NW_4, NW_7, NW_8, NW_9, NW_10, NW_11, NW_12, NW_13
<b>EK_04</b>	Student analizuje, ocenia, porządkuje informacje z zakresu dydaktyki języka obcego / metodyki nauczania języka obcego / glottodydaktyki oraz psycholingwistyki, w oparciu o nie planuje przebieg procesu dydaktycznego, dobiera metody i środki dydaktyczne, uwzględniając różnorodność grupy uczniowskiej. Student ocenia poprawność podejmowanych przez siebie działań.	K_U02 NU_1, NU_2, NU_3, NU_4, NU_6, NU_7, NU_8, NU_9, NU_10, NU_11, NU_12, NU_13, NU_14, NU_15
<b>EK_05</b>	Student ma świadomość konieczności kontynuowania edukacji w zakresie dydaktyki języka obcego / metodyki nauczania języka obcego / glottodydaktyki i dąży do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych.	K_K02 NK_1, NK_2, NK_4, NK_6, NK_7
<b>EK_06</b>	Student jest otwarty na kooperację z innymi członkami grupy opartą na wzajemnym zrozumieniu potrzeb. Student pracuje w	K_K04 NK_3, NK_5

zespole, przyjmując w nim różne role.
---------------------------------------

### 3.3 Treści programowe (wypełnia koordynator)

#### A. Problematyka wykładu

<b>Treści merytoryczne</b>
Szkoła jako instytucja wspomagająca rozwój jednostki i społeczeństwa. Modele współczesnej szkoły. Współczesne modele nauczania. Modele profesjonalizmu i ich implikacje dla edukacji nauczycieli. Edukacja do refleksyjnej praktyki. Profesjonalny nauczyciel języka obcego.
Podstawowe pojęcia psychologii w odniesieniu do teorii uczenia się i nauczania. Procesy poznawcze. Spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji. Mowa. Myślenie i rozumowanie. Uczenie się i pamięć. Uwaga. Emocje i motywacja w procesach regulacji zachowania. Zdolności i uzdolnienia. Mózg jako system przetwarzania informacji.
Rozwój fizyczny i psychiczny (poznawczy, emocjonalny, społeczny). Modele rozwoju. Biologiczne i społeczne czynniki rozwoju. Fazy rozwoju. Rozwój wybranych funkcji psychicznych. Rozwój i kształtowanie osobowości. Rozwój a wychowanie. Procesy uczenia się (języka obcego) w poszczególnych fazach rozwoju człowieka. Przyswajanie języka (obcego) a uwarunkowania biologiczne (wiek, płeć), kognitywne (rozwój kognitywny człowieka, procesy przetwarzania informacji, strategie uczenia się etc.), afektywne (motywacja, postawy, stan emocjonalny) i społeczne. Psychorozwojowe uwarunkowania wczesnej edukacji językowej; cechy rozwojowe dziecka w danych przedziałach wiekowych; akwizycja języka bazowego a akwizycja języków kolejnych. Wielojęzyczność i wielokulturowość.
Teorie i struktura osobowości determinujące przebieg procesu dydaktycznego. Psychologia różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu i stylu poznawczego i ich wpływ na procesy przyswajania języka.
Psychologia uczenia się a uczenie się w warunkach nauczania zinstytucjonalizowanego. Psychologiczne koncepcje człowieka a interpretacja zachowań ucznia i sytuacji w szkole. Kontekst psychologiczny projektowania procesów edukacyjnych.
Charakterystyka procesów uczenia się języka obcego. Zapamiętywanie – Utrwalanie – Powtarzanie. Istota i znaczenie motywacji. Rola strategii w procesie przyswajania języka. Autonomia. Problemy z koncentracją i trudności w nauce. Wpływ czynników zewnętrznych na osiągnięcie sukcesu w procesie przyswajania języka, efektywna organizacja czasu i miejsca nauki.
Zawód nauczyciela w odniesieniu do psychologicznych teorii nauczania. Role zawodowe nauczyciela. Wzór osobowy, postawa i kunszt nauczycielski. Powinności nauczyciela i rozwój profesjonalny. Etyka nauczycielska. Wypalenie zawodowe nauczycieli – przyczyny, symptomy, strategie zaradcze. Choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela – profilaktyka.
Poznanie uczniów (osobowość, temperament itd.) Techniki i ich ograniczenia, kwestie etyczne. Sposoby funkcjonowania uczniów w klasie. Pozycja społeczna ucznia w klasie. Typy uczniów. Uczeń szczególnie uzdolniony. Inny i obcy. Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Trudności i niepowodzenia szkolne. Międzynarodowe i krajowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnością.
Wychowawczy wymiar działań edukacyjnych. Rozwijanie umiejętności społecznych dzieci. Budowanie systemu wartości i rozwijanie postaw etycznych dzieci. Kształtowanie kompetencji komunikacyjnych, interkulturowych i nawyków kulturalnych. Kształtowanie poczucia przynależności społecznej. Edukacja obywatelska i interkulturowa, w tym nauczanie interkulturowe.
Klasa szkolna jako środowisko edukacyjne. Style kierowania klasą. Procesy społeczne w klasie. Integracja klasy szkolnej. Ład i dyscyplina w szkole i klasie. Język jako narzędzie pracy nauczyciela. Porozumiewanie się w celach dydaktycznych. Przebieg interakcji lekcyjnej nauczyciel-uczeń, jej aspekty i uwarunkowania, z uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Rola dyskursu edukacyjnego w nauczaniu i uczeniu się języka obcego – charakterystyka – ujęcie diachroniczne i interkulturowe. Naturalna komunikacja na lekcji języka obcego.
Komunikacja i kultura języka. Procesy komunikowania się. Bariery komunikacji. Media i ich wpływ wychowawczy. Nauczyciel w procesie komunikacji – autoprezentacja, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie. Komunikacja niewerbalna. Style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery

komunikacyjne w klasie (w perspektywie interkulturowej). Porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych.
System oświaty. Organizacja i funkcjonowanie. Aspekty prawne funkcjonowania systemu oświaty i szkoły, elementy prawa oświatowego. Szkoła i jej program. Europejski kontekst zmiany programu szkoły. Wzorce i modele programów nauczania. Programy przedmiotowe, międzyprzedmiotowe i blokowe. Programy autorskie. Ewaluacja programów. Treści nauczania. Plany pracy dydaktycznej. Bezpieczeństwo dzieci. Edukacja dla bezpieczeństwa – dbałość o bezpieczeństwo własne i innych.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

<b>Treści merytoryczne</b>
-----

### 3.4 Metody dydaktyczne

wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, dyskusja, analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów, praca w grupach.

## 4. METODY I KRYTERIA OCENY

### 4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w., ćw, ...)
EK_01	obserwacja w trakcie zajęć, zaliczenie ustne, kolokwium	w.
EK_02	obserwacja w trakcie zajęć, zaliczenie ustne, kolokwium	w.
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć, zaliczenie ustne, projekt	w.
EK_04	obserwacja w trakcie zajęć – ocena / analiza przebiegu lekcji próbnej przygotowanej na bazie konspektu, weryfikacja arkuszy hospitacyjnych	w.
EK_05	obserwacja w trakcie zajęć, projekt, zaliczenie ustne	w.
EK_06	obserwacja w trakcie zajęć, projekt	w.

### 4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Po semestrze 6 zaliczenie z oceną na podstawie kolokwiów, prac pisemnych i ustnych, projektu, lekcji próbnej oraz aktywności podczas zajęć; Zdobycie min. 60% z przewidzianych prac zaliczeniowych uprawnia do otrzymania pozytywnej oceny z przedmiotu.
--

## 5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄgniĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów	45
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	20
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	110
<b>SUMA GODZIN</b>	<b>175</b>
<b>SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS</b>	<b>7</b>

\* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

## 6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

wymiar godzinowy	150
zasady i formy odbywania praktyk	Praktyka pedagogiczna w zakresie języka niemieckiego. Zasady odbywania praktyki zgodne z Regulaminem Praktyki Zawodowej.

## 7. LITERATURA

### Literatura podstawowa:

- Apelt, Walter (1986): *Tendenzen und Erkenntnisse der Motivationsforschung*. In: Deutsch als Fremdsprache 1, 24- 29.
- Apeltauer, Ernst (1997): *Grundlagen des Erst- und Fremdsprachenerwerbs*. Universität Kassel: Langenscheidt.
- Ballweg, Sandra / Drum, Sandra u.a. (2013): *Wie lernt man die Fremdsprache Deutsch*. München: Langenscheidt bei Klett.
- Barkowski, Hans / Grommes, Patrick u.a. (2014): *Deutsch als fremde Sprache*. München: Langenscheidt bei Klett.
- Bausch, Karl Richard / H. Christ, Herbert / König, Frank G. / Krumm, Hans Jürgen (2000): *Interaktion im Kontext des Lehrens und Lernens fremder Sprachen*. Tübingen: Narr.
- Biechele, Markus / Padrós, Alicia (2003): *Didaktik der Landeskunde*. Berlin, München, Wien, Zürich New York: Langenscheidt.
- Bimmel, Peter / Kast, Bernd, / Neuner, Gerd (2003): *Deutschunterricht planen. Arbeit mit Lehrwerkselektionen*. Berlin: Langenscheidt.
- Bimmel, Peter / Rampillon, Ute (2000): *Lernerautonomie und Lernstrategien*. Berlin: Langenscheidt.
- Birkenbihl, Vera F. (1988): *Stroh im Kopf? Gebrauchsanleitung fürs Gehirn*. München: GABAL-Verlag.
- Bischof, Monika / Kessling, Viola / Krechel, Rüdiger (1997): *Landeskunde und Literaturdidaktik*. München: Langenscheidt.
- Bleyhl, Werner (2000): *Fremdsprachen in der Grundschule. Grundlagen und Praxisbeispiele*. Hannover: Schroedel.
- Bliesener, Ulrich / Edelenbos, Peter (1998): *Früher Fremdsprachenunterricht. Begründungen und Praxis*. Leipzig / Stuttgart / Düsseldorf: Klett-Grundschulverlag.
- Bolten, Jürgen (2007): *Interkulturelle Kompetenz*. Erfurt: Landeszentrale für Politische Bildung Thüringen.
- Chauvel, Denise / Champagne, Danièle / Chauvel, Catherine (2003): *Język niemiecki w przedszkolu i szkole podstawowej*. Warszawa: CODN.
- Czaplikowska R./ Kubacki A.D. 2010: *Grundlagen der Fremdsprachendidaktik*. Kraków: Wydawnictwo Krakowskie
- Engelkamp, Johannes (1991): *Das menschliche Gedächtnis. Das Erinnern von Sprache, Bildern, Handlungen*. Verlag für Psychologie dr C. J. Hogrefe
- Funk, Hermann / Kuhn, Christina u.a. (2015): *Aufgaben, Übungen, Interaktion*. München: Langenscheidt bei Klett.
- Gage, Nathaniel L. / Berliner, David C. (1986): *Pädagogische Psychologie*. Weinheim und Basel: Beltz Verlag.
- Götze, Lutz (1999): *Der Zweitspracherwerb aus der Sicht der Hirnforschung*. In: Deutsch als Fremdsprache 1, 10- 16
- Grubitzsch, Siegfried / Rexilius, Günther (Hrsg.) 1990: *Psychologische Grundbegriffe. Mensch und Gesellschaft in der Psychologie*. Ein Handbuch. Reinbek bei Hamburg: Rowohlt Taschenbuch Verlag.
- Heckhausen, Heinz (1989): *Motivation und Handeln*. Berlin: Springer-Verlag
- Iluk, Jan (2006): *Jak uczyć małe dzieci języków obcych?* Częstochowa: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Lingwistycznej.
- Iluk, Jan (2015): *Nauczanie języków obcych w przedszkolu i na etapie wczesnoszkolnym na przykładzie*

*języka niemieckiego*. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Karpińska-Szaj, Katarzyna (2011): *Niezwykły uczeń. Indywidualne potrzeby edukacyjne w nauce języków obcych*. (= Neofilolog nr 36).

Król, Anna / Łyszczarz, Michał (2009): *Prawo oświatowe*. Warszawa: PWN.

Kurcz, Ida (red.) (2007): *Psychologiczne aspekty dwujęzyczności*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Kurzyna-Chmiel, Danuta (2009): *Podstawy prawa i organizacji oświaty*, Wyd. Wolters Kluwer.

Lundquist-Mog, Angelika / Widlok, Beate (2015): *DaF für Kinder*. München: Langenscheidt bei Klett.

Mihułka, Krystyna (2012a): *Rozwój kompetencji interkulturowej w warunkach szkolnych – mity a polska rzeczywistość. Na przykładzie języka niemieckiego jako L3*. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Mihułka, Krystyna (2012b): *Sposoby rozwijania kompetencji interkulturowej na lekcji języka obcego*. W: *Języki Obce w Szkole*. 2/2012, 106-117.

Mihułka, Krystyna (2014): *Dylematy współczesnej glottodydaktyki: język – kultura, interlingwalizm – interkulturowość*. W: *Języki Obce w Szkole* 3/2014, 78-87

Nieke, Wolfgang (2008): *Interkulturelle Erziehung und Bildung. Wertorientierungen im Alltag*. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften | GWV Fachverlage GmbH.

Pilich, Mateusz (2012): *Ustawa o systemie oświaty. Komentarz*, Wyd. Wolters Kluwer Polska ABC.

Sikora-Banasik, Dorota (red.) (2009): *Wczesnoszkolne nauczanie języków obcych. Zarys teorii i praktyki*. Warszawa: CODN.

Springer, Sally P. / Deutsch, Georg (1990): *Linkes - rechtes Gehirn. Funktionelle Asymmetrien*. Heidelberg, Berlin, Oxford: Spektrum Akademischer Verlag.

Stasiak, Halina (2000): *Frühbeginn im Fremdsprachenunterricht. Potenziale und Probleme*. (=Flensburger Papiere zur Mehrsprachigkeit und Kulturenvielfalt). Flensburg: Universität Flensburg.

Szałek, Marek (2004): *Jak motywować uczniów do nauki języka obcego?* Poznań: Wagros.

Zawadzka, Elżbieta. 2004. *Nauczyciele języków obcych w dobie przemian*. Kraków: Impuls.

Zawadzka, Elżbieta (2010): *Nauczyciel języków obcych i jego niepełnosprawni uczniowie*. Kraków: Impuls.

#### **Literatura uzupełniająca:**

Mihułka, Krystyna (2010): *Stereotype und Vorurteile in der deutsch-polnischen Wahrnehmung*. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Pawlak, Mirosław (2012): *Dyskurs edukacyjny w klasie językowej*. (= Neofilolog nr 38/1, 38/2).

Wode, Henning (1988): *Einführung in die Psycholinguistik. Theorien, Methoden, Ergebnisse*. Ismaning: Max Hueber Verlag.

Zajac, Jolanta (2012): *Kompetencje mediacyjne nauczyciela języków obcych w perspektywie interkulturowej*. In: *Języki Obce w Szkole*. 1/2012. 14-21.

Najnowsze publikacje o charakterze naukowym oraz materiały z prasy bieżącej i zasobów internetowych, zgodnie z treściami merytorycznymi przedmiotu.

.....  
Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej